

Ministerstvo vnitra ČR
Odbor eGovernmentu
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-124410-3/REG/1-2012

Praha 28. listopadu 2012
Počet listů: 4

Vážený pan
Ing. Pavel Soukup
Všechromy 63
251 63 Strančice
ID DS: jzgm5dm

Vyjádření ke stížnosti na Obecní úřad Strančice a k reakci na její vyřízení ze strany tohoto orgánu veřejné moci

Vážený pane inženýre,

reagujeme tímto na Vaše podání, které jste učinil na MV ČR dne 6. 11. 2012 na odbor dozoru a kontroly veřejné správy. V rámci interního řešení bylo Vaše podání ve věci doručování prostřednictvím datových schránek (dále jen „DS“), jakožto problém spadající pod oblast datových schránek, následně postoupeno odboru eGovernmentu k vyjádření.

K Vaší stížnosti sdělujeme následující:

Komunikace orgánů veřejné moci (OVM) s držiteli datových schránek

Pokud komunikuje OVM s držiteli DS v klasické písemné podobě, a nemá pro tento postup oporu v zákoně (§ 17 zákona č. 300/2008 Sb.), jedná se jednoznačně o nesprávný postup ze strany OVM. Dotyčný adresát pak samozřejmě má možnost tento protizákonný postup řešit stížností např. na podatelnu adresovanou vedení předmětné instituce a domníváme se, že případně i na nadřízený orgán, co jste v tomto případě učinil. Podle aktuálního znění zákona č. 300/2008 Sb. může OVM komunikovat prostřednictvím Informačního systému datových schránek (dále jen „ISDS“) s kýmkoliv, kdo má DS zřízenou. Podle § 17 mají OVM použít DS ke komunikaci přednostně před ostatními způsoby doručování. V uvedeném odstavci se konkrétně praví: *"Umožňuje-li to povaha dokumentu, orgán veřejné moci jej doručuje jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje na*

místě. Umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě. Doručuje-li se způsobem podle tohoto zákona, ustanovení jiných právních předpisů upravující způsob doručení se nepoužijí."

Otázka účinnosti doručení klasickou poštou

Podle zákona platí obecná fikce, že nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl (viz § 49 odst. 4 občanského soudního řádu, § 24 odst. 1 správního řádu a podobně též § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb.). Se zmíněnou fikcí doručení je přitom spojena řada důsledků v právní sféře adresáta.

Zdali nastane fikce doručení v případě, kdy OVM má povinnost doručit písemnost do DS, a přesto doručí klasickou poštou, odpovídáme toliko, že za stávající právní úpravy fikce doručení v takovém případě nenastane.

Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech v § 17 odst. 1 stanoví požadavky na elektronické doručování, především je třeba držet se sousloví "umožňuje-li to povaha dokumentu". A priori je totiž třeba vycházet z toho, že v obecné rovině povaha písemného dokumentu doručení prostřednictvím DS umožňuje. Výjimky z tohoto obecného pravidla, především technického rázu, pak vyplývají zejména z vyhlášky č. 194/2009 Sb. o stanovení podrobností užívání a provozování ISDS. Jedná se o případy rozsáhlých spisů či souborů, kdy velikost datové zprávy dodávané do DS převyšuje maximální datový objem 10 MB. Výjimkou jsou také dokumenty uložené v souborech nespádajících pod výčet přípustných formátů dle zmíněné vyhlášky. Doručovat prostřednictvím ISDS nelze ani datové zprávy obsahující škodlivý kód (vir), který může poškodit ISDS.

Do okruhu výjimečných případů, kdy nelze doručovat prostřednictvím DS, patří též například doličné předměty typické v rámci trestního řízení, které mají být použity jako důkaz. Ostatní případy, ve kterých by OVM doručoval držitelům DS klasickou poštou, pak spadají spíše do kategorie porušení zákonných povinností jednotlivých představitelů (zaměstnanců) OVM s odpovídajícími důsledky.

Vyzvedne-li si nicméně adresát písemnost zasílanou OVM klasickou poštou, ač tato měla být dle zákona o elektronických komunikacích zaslána do DS, pak je doručení účinné. Adresát totiž svým úkonem (přijetí písemnosti) jinak neúčinný úkon (zaslání písemnosti v rozporu se zákonem) OVM konvaliduje, neboli právně aprobuje. Pakliže nicméně adresát písemnost nepřijme, fikce doručení po 10 dnech jejího uložení dle našeho názoru nastat nemůže.

OVM jsou povinni řídit se základní zásadou stanovenou ústavním právem, kdy státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. OVM není oprávněn požadovat od občana přijetí písemnosti zaslané klasickou poštou v rozporu se zákonem, tj. mimo DS.

Shrňme-li tedy možnosti a povinnosti v oblasti zasílání datových zpráv pomocí ISDS, pak OVM musí tento způsob použít vždy, pokud to umožňuje povaha dokumentu, adresát má DS a nedoručuje-li se veřejnou vyhláškou nebo na místě. Fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnické osoby mohou svých DS využít k zaslání podání OVM, ale také nemusí. Tedy, i když vlastníte DS, můžete vždy poslat jakémukoliv OVM klasickou listovní zásilkou. Na druhou stranu od OVM již klasickou listovní zásilkou neobdržíte, pokud si pro ni nepřijdete osobně, anebo pokud to nebude taková zásilka, jejíž povaha neumožňuje elektronické zaslání.

Pravomoci a dohled MV ČR nad dodržováním zákona č. 300/2008 Sb.

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, neudělil MV ČR kontrolní ani sankční pravomoci vůči institucím, které postupují v rozporu s některými jeho ustanoveními, např. vyžadují elektronický podpis nebo odesílají držitelům datových schránek dokumenty v listinné podobě. Snažíme se však upozorňovat OVM, že takovýto postup je nezákonný a pokud možno následně informujeme dotčené instituce, na které jsou stížnosti podávány, aby zjednaly nápravu, případně změnili své vnitřní předpisy, kterými si takovýto postup samy stanovily.

MV ČR není nadřízeným orgánem Obecního úřadu Strančice a už vůbec nenese odpovědnost za postupy tamních zaměstnanců či starosty. Zároveň není ani odvolacím orgánem. Na základě § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se na problematiku doručování podle zákona č. 300/2008 Sb. použije subsidiárně správní řád, jenž upravuje institut stížnosti (§ 175). V ustanovení § 175 odst. 4 správního řádu je výslovně uvedeno, že stížnost se podává u správního orgánu, který vede řízení, tedy u správního orgánu, proti jehož postupu nebo chování jeho úředních osob stížnost směřuje. Jakýkoli jiný správní orgán, který není k vyřízení stížnosti příslušný, se takovou stížností nezabývá, ale je povinen ji postoupit příslušnému správnímu orgánu (v tomto případě tedy orgánu, který písemnost nezaslal prostřednictvím datové schránky) **a uvědomit o tom žadatele, což tímto činíme s tím, že Vaše stížnost byla postoupena na OÚ Strančice a MV ČR již bylo dne 27. 11. 2012 informováno o jejím vyřízení formou „na vědomí“.** Správní orgán může upravit vnitřním předpisem, jaký bude konkrétní postup pro vyřízení stížnosti v mezích daných ustanovením § 175 správního řádu. Ve vnitřním předpisu si stanoví, kdo (která úřední osoba) je příslušný k vyřízení konkrétní stížnosti.

Naše vyjádření na základě výše uvedeného tedy uzavíráme, že orgánem příslušným k prošetření případné stížnosti na porušování postupu při doručování podle zákona č. 300/2008 Sb. je orgán veřejné moci, který postupoval v jeho

rozporu. Dodáváme, že má-li stěžovatel za to, že stížnost, kterou podal u příslušného správního orgánu, nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený správní orgán, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti (§ 175 odst. 7 správního řádu). **V tomto případě se bude jednat o Krajský úřad Středočeského kraje.**

Stížnosti přesně tohoto typu je dle našeho názoru nutné řešit hlavně a především v rámci jedné instituce, tj. v tomto případě v rámci obecního úřadu. Obvykle se totiž jedná o chybu podatelny, případně vyřizující osoby, tj. zaměstnance či úředníka, který příslušný dokument vytvoří a následně ho předkládá zodpovědné osobě ke schválení a podepsání. Jak zaměstnanci podatelen, tak úředníci mají konkrétního nadřízeného, za celý úřad je pak hlavní zodpovědnou osobu vedoucí OVM (např. tajemník OÚ/MÚ) a on by z toho měl vyvodit případné důsledky.

Mgr. Jarmila Šmardová
pověřena řízením
podepsáno elektronicky